

EL SOCIALISTA

Organ de la U. S. C. - Secció de Banyoles i defensor dels treballadors

Dels articles publicats en son responsables llurs autors
Redacció i Administració: Carrer Ponent número 10

Preu: 15 Cts.

El problema de l'atur forçós

La vaga involuntària del ser humà, que, ben capacitat per el treball, no pot treballar per manca de feina, de temps immemorial, ha sigut un problema, que s'ha plantejat i les mes de les vegades s'ha resolt tràgicament en els fogars dels pobres obrers, passant la tragèdia gairebé desapercebuda per a les demés classes socials, heu-vos el avui esdevingut una calamitat pública, que preocupa fonament a n'els elements entossudits en que perdre i sense esmenes, l'actual ordre social establert arreu del món, amb uns poders constituïts, que, reconeixen de dret i de justícia, pugui haber-hi qui s'afarti fins a reventar, malgrat no haber produït mai res de profit per a ningú i pugui haber-hi en cambi, qui s'esquerdi de fam amb tot i haber esmerçat totes les energies d'una llargà existència en produir, sobrerament i tot.

Si hom volgués veurer, que en l'absurditat d'aquestes normes i preceptes, rau la causa principal del mal, que actualment amenaça les existències d'una gran part de l'especie humana no fora tant difícil com sembla trovar la solució al problema, que han fet vident les paoroses marxés de la fam, però, com que lo que preocupa, no es ia situació famèlique de l'home sense feina, sinó lo que pot esdevenir se de tants homes sense feina, d'aquí ve, que no s'arribi a remeiar el mal, car hom s'entesta en posar hi cataplasmes fora de lloc o bé administrant-li al malalt alguna analgèsic, que no tira mes que a remeiar el símptoma. Que voleu! si aquest mal resulta un hé per a no pocs dels que han de receptar el remei. Altre cosa no demostra l'argument mes en boga. La dita es: al sense feina, cal buscar-li feina. Per això el Brasil - no sé qui deu ésser del

Brasil - demanen permís per a cremar uns quants milers de tones de café, com cremaren uns quants milers de tones de sucre a Cuba i una millonada de bales de cotó als Estats Units i un sens fi de quintars de blat a l'Argentina. Quin dupte hi ha que amb aquestes grans cremades, hom trobarà manera d'ocupar molta gent, destruint avui i reproduint demà lo destruit. Solució?...

I bé diran uns altres. Si trinxéssim les màquines, que en bona part, amb son produir tant intensament, son culpables dels braços parats? Vegeu amb el trinxament primer i retornant després als temps primitius, si n'hi hauria de feina!

Com aquestes, si se n'han exposades d'opinions, si n'han surtit de fórmules, però el problema subsisteix. Les solucions donades no satisfan a ningú, ni satisfaran a ningú, tant com se pretengui plantejar-lo amb suposats falços.

No diu, no està plenament convençut tothom, que en el món hi sobra de tot? Les cremes que acabo de referir ho demostren.

No ho diu, no ho creu tothom, que l'home produeix en excés?

Així ho evidencia l'enorme amuntament de fruit del treball humà, arreu de la terra.

Arà bé. S'atrevirà ningú a negar que el món està plé de infeliços éssers humans, que no tenen ni lo mes indispensable per viurer?

Es necessita probar-ho amb una nova marxa de la fam?

Amb uns termes tant reals, certs i fermes, perquè no s'hi ha de plantejar el problema?

Raonem amb una mica de lògica. Primer: Si hem reconegut, que a n'el món hi sobra de tot i el mateix món, està plé d'éssers humans necessitats. Començament de solució: Repartir-los-hi les sobres.

Segon: Si hem convingut que es produeix en excés, malgrat tant de gandul voluntari. Solució: Rebaixar les hores de jornal dels que treballen.

Amb això sol, s'en treuria lo paorós del problema i si a mes a mes es declarava obligatori el treball, en lloc de fer la llei de vagos, que no atraparà al vago de levita i coll enmidonat; ben repartidet el treball i el fruit d'aquest treball, no sols quedaria resolt el problema de l'atur, forçós, sinó que la *Pax hominibus* seria sobre la terra, *Pax hominibus*, que no hi vindrà, perquè hi manca la *Bona voluntatis* del que pot viure amb l'esquena dreta. — UN SENSE FEINA.

Del feixisme a la guerra

Cal pendre una actitud seriosa, Hitler i Mussolini i els homes que'ls acompanyen, tots aquets son gent d'esperit derrotador de les coses humanes, ha donat pas a aquesta figura pinxesca i antipàtica que li diuen Hitler. Que avui el coneix tothom per ésser l'autor de tots els crims que cometen les bandes Hitlerianes, contra la gent que no creu amb el seu salvatgisme. S'han cremat i es cremen llibres encara, perquè no son a grat d'aquesta genteta, que amb aires de pinxeria, asesinan a tothom qui els dongui la gana.

Sabem que la premsa no en diu res, absolutament res, perquè la censura es per tot. Cal reflexionar bé per lo que passa allà, Alemanya. Hem de combatre d'una manera ben enérgica per la presió que estimula aquest titella que li diuen Hitler. No seria millor i més útil una activa organització de la juventut, educar-la amb els sentiments de solidaritat internacional imposibilitant la organització militar passiva i amenaça d'una altra guerra. Es vergonyós de que ens arrenquin d'una vida sensible plena d'amor i treball i obligan a passar un temps determinat, de miserable existència.

Agrupar tota la juventut baig un sentiment d'amor a la humanitat, i de repugnant aversió a les armes, aixís no serem carn de canó pels capitalistes, i hem de posar les forces possibles i energia.

¡Abaix el feixisme i la guerra! — C. R.

Uua vergonya que encara perdura

Una de les cosses que fant més gràcia del nostre mai prou alabat poble, es sentir les campanes. I fa gràcia altrament perquè la totalitat dels que es fan repicar ja son difunts innats. Ja dura massa aquest xibarri de les campanes i sembla que el que ha de recollir les queixes s'ho agafa com si sentís ploure.

Com també aquella capelleta del barri de dalt que toquen la campana sense tó ni só, molestant al pròxim, no pagant contribució ni rendeixen cap benefici a la ciutat.

Aquesta mena de gent son intolerables, nosaltres no podem consentir que segueixin amargant l'existència dels ciutadans, amb esquetllots i xibarri propi d'incivilitzats.

La llibertat de la dona

En el Congrés celebrat pel Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya, el diputat Manuel Galés, va defensar el criteri de respectar el vot de les dones, baix la condició d'aplaçar tal dret, hasta després de les eleccions municipals.

Devant això, les ciutadanes, Dolores Bergalló i Nuria Arumi, varen interrompir indignades: Si els homes tenen por que marxín! Que hem fet les dones perquè ens tinguin por!

Es cert, que han fet les dones que no hagi estat amb la complicitat dels homes!

No és qüestió d'aplaçaments, es qüestió d'una mica mes d'activitat republicana en els pobles, i mica més d'interès per part de tots, per treurer la dona del confesionari.

Es innegable que avui la dona deu disfrutar dels mateixos drets socials que l'home. Així ho reconeix la Constitució de la nostra República, en seus articles 25, 36, 40, 43 i 53. Es a dir que la dona espanyola, té totes les garanties individuals i polítiques que té l'home; els mateixos drets i els mateixos deures. No es una esclava, és una ciutadana i una companyera de l'home, dins la família i dins la societat.

Ara bé: La dona està en condicions per poguer disfrutar dels drets concedits per la República? Opino que si.

El Venerable President de la Generalitat diu: «Jo crec que la dona, per la grandesa del seu cor, i lo deficat dels seus sentiments, ha de comprendre millor que l'home, nostres ideals».

Molts homes no veuen amb bons ulls aquesta llibertat de la dona però això es una falta de comprensió i una injustícia, demostren volguer que continui recluïda en el seu passat d'esclavitud, que estigui sempre entre llàgrimes i sang, en lloc de veurela disfrutar de tot respecte i consideració dins la seva existència social.

Seria trist i vergonyós, que dintre nostre règim republicà, la dona hagués estat excluïda, menyspreada, com fins ara l'havia tingut la monarquia hem de pensar que avui no es nega la llibertat ni als salvatjes. Aquesta autoritat creada per l'home no la té ni la tinguda mai. Diguin lo que vulguin els homes amics de la tradició, jo sostinc que la dona es igual que l'home en forces intel·lectuals i superiors en sentiments i capacitat.

Un dolorós crit de dona va fer estallar la indignació del públic de Madrid «El Dos de Maig». A Girona les dones organitzaren companyies per combatre contre l'exèrcit invasor. A les montanyes del Bruc; dispararen fusells al costat dels seus homes. A les montanyes de Montjuïc, al crit de Visca Catalunya lliure! feren el mateix. És possible alegria nostre sense ella? No.

El gran poeta Gustav Adolfo Becquer i el gran escritor Mariano Josep de Llarra, varen morir a la flor dels seus anys oferint les seves vides a les dones que els varen despreciar, el primer morí tuberculós, i el segon va suïcidar-se. El sabi capellà perseguit J. Jascint Verdagner, des de el seu Canigó exclamà: Qui serà aquesta dona o angel, que alegra canta quant tothom sospira? — Voldria anar a veurela; tal volta tindria per mes penes medicina». Qui de vosaltres no ha plorat per una dona! Som tan egoistes els homes!

Quant la revolució francesa va proclamar els drets de l'home, no ho va fer de la dona ni dels fills, com ho ha fet la nostra República, que té un sentit de més igualtat, més democràcia i més justícia, però si mirem a França ens trobem que l'any 1914 al produir-se la guerra Europea, tenia 160.000 dones sense ocupació, i l'any 1916 no en quedava cap. Aont estaven? Suplint els treballs dels homes que havien anat a la guerra; feien de carreters, pintors, paletes, en el ferrocarril hi havien 32.000 empleades. L'any 1917 hi havia 684.000 dones en establiments militars de la guerra, i 150.000 a l'administració militar. Perquè l'hem de considerar inferior a l'home? No ho és, mes en cert punt es superior.

La Naturalesa va crear la dona perquè fos un complement de la vida social, però la societat corumpuda, per totes les monarquies i dictadures, que fins la proclamació de la República han dominat al poble espanyol, consideraba a la dona de tal forma que semblava que arrastrés la tradició salvatge del rei Faraó, que feia matar als nens i guardar-se les nenes com articles de juguet de l'home, és a dir, com un instrument de goig, com una bès-

tia. No sé com els dignes descendents del «Senyor» varen planejar la qüestió de si tenia o no ànima.

Avui la dona s'aparta de les males costums que seguia i en lloc d'apendre coses que no li han de servir mai, ha d'apendre i dedicar-se a discutir temes familiars i socials, aspirant a ésser bona muller, bona mare i bona ciutadana.

Aquesta dona tan espanyola i tan catalana, la volen arrancar del poble, baix la promosa d'un casament ventatjós, o una herència dudosa. No deu escoltar-se promeses falses. Ha d'anar de cara a l'Associació, a la conquesta de la seva revindicació social; no ha de permetre que arranquin els seus fills, els seus germans, per defensar uns capitals, que al proclamar-se la República, emigraven a l'estranger, i unes terres que després de treballar-les i defensar-les, ara no volen donar-li mes que el producte per viurer miserablement.

Tenim dret a no sufrir tanta misèria, tanta esclavitud, tanta explotació i tanta prostitució. Qui son els enemics de la República? No els coneixeu? Son els que han fet negoei comerciant amb la teva ignorància, els que no volien ensenyar als teus fills perquè eren pobres i no podian pagar, els que son pares sense responsabilitats, els que arreglaven casaments, els que no saben lo que es patir fam i set, els que s'han fet rics amb la teva sang, i els que encara treballen per treure't l'aire que respires.

Ciudadanes: Penseu que teniu vot, penseu que la revolució espanyola no és de sang, sinó d'idees, i no podeu permetre que l'obra iniciada el 14 d'Abri!l de 1931, fasi caure per culpa de la vostra ignorància, una fulla de la corona de llaurer que porta la República, sinó que heu de procurar que floreixi que tingui més vida, perquè aquesta corona és el símbol de gènit, majestat, sentiments d'humanitat, ànsies de progrés, llibertat i justícia.

ANGEL PEREZ RIPOLL.

La nostra protesta

Un Jutge que no sabem com, va ésser portat a Barcelona. s'ha permés el luxe de processar al nostre volgut company Camorera.

Amb totes les forces dels nostres pulmons protestem enèrgicament que tot un Fernández Peña encara que sigui Jutge, si no recorda que el company al'ludit fou portat al Parlament de Catalunya per voluntat dels ciutadans.

ES VEN
CASA BLANC

«EL SOCIALISTA»
PLAÇA TURERS

Contestant una nota

En un periòdic local que porta per títol «Renovació» va apareixer una nota, que d'una forma irònica, irreflexiva, amb un llenguatge que no te res de literari, ni fondo d'art i bellesa en la seva composició, es comentan unes paraules del meu article del número passat, que baix el fundament de que el planeta terra en el seu principi no podia ésser habitat per manca d'atmosfera, dic: «Es creu que era una capa nebulosa com es la lluna», ja que per mi, la paraula «nebulosa» es aplicada a la sombra, nimbol o cosa que no es veu clara.

Aquesta paraula que en aquell article no te importància ha fet riurer als de «Renovació» dient que això son «Disbarats garrafals i que en lloc d'educar sembru l'error.»

Segons ells s'expliquen, la Lluna no es un «Satèlit» que acompanya al planeta «terra», sinó un «astre» (no dient de quina classe) «un món que no té energies, ni color ni vida, mort i finat». Jo estic que la paraula «món» vol dir tota la creació, i si la Lluna no té moviments ni forces, ni ombres, ni cicle lunar, resulta que Metón, Flammarion i tots els astrònoms, varen perdre el temps. L'Acadèmia de Ciències de París i hasta l'assignatura d'Astronomia de la carrera del magisteri no serveixen de res.

Estic pensant que fent tanta «Renovació» m'acabaran les meves energies i també quedaré mort i fred, per la força màgica d'un llam social diabòlic que poden inventar.

No soc partidari de fer polèmiques i menys atacs personals. Els meus treballs s'aparten de tota ambició, i toquen temes generals sense al·ludir directa ni indirecta a persones.

No comparteixo amb la religió catòlica, ni amb les guerres. Per experiència sé, que lo primer mata les consciències i lo segon als homes.

Angel Perez Ripoll.

ES VEN

«EL SOCIALISTA»

CASA BLANC

PLAÇA TURERS

"Renovació" camina d'esma

«El Socialista» va passant cada dia els peus més ben afermats sobre el terreny en que ha d'encaminar la seva política. Es clar que de defectes no ni'n falten pas, però de totes maneres el que més hauria d'estranyar a «Renovació» fóra que un periòdic com es «El Socialista» pugui estar en relació de cap classe en un altre periòdic que defensa una política que bé de semblança amb la seva com del dia a la nit. I heus aci perquè els sembla que no es aquest el tracte, i ens acusen de certa concordància amb «El Banyolí».

Nosaltres no estém educats a la vostra escola política, que per assolir un fi apalleu a fets mitjans. Sou deixebles de la mateixa Lliga Regionalista, que combateu ara.

Fets i no paraules

Aont és, ciutadà Alcalde el compliment del vostre partit d'esquerra (i de la llei) en materia laica?

On es el compliment de tantes denúncies com ha fet el «Socialista»? La llet segueix igual, el repès també i tots els matins sembla el dia del Sagrat Cor estan els balcons *adornats* com estan.

Ara senyors de «Renovació» com que del vostre periòdic no podem esperar gran cosa del que es tracta d'afavorir a la classe obrera, perquè si vosaltres ho haguessiu de dir, no es diriamai; doncs aquí va una altre denúncia perquè el Ciutadà Alcalde se l'annoti: Tothom diu que l'accés de conferències que certs mestres de l'Escola Nacional donen a casa llur, no poden afavorir gaire l'ensenyament que després van a donar a l'escola perquè, com que ja estan cansats, no hi van a ensenyar, sinó a reposar.

J. SEGARRA.

Sobre els preus de la carn o gat per llebra.

Va dir el Sr. Masgrau, parlant amb la Comissió de Consumidors, en l'entrevista en la qual se li demanà que intervingués en la rebaixa dels preus de les carns, que els carnisers alegaben que no podien abaixar els preus, per quant ells la venien millor que en altres poblacions; jo vaig replicar que a Banyolès no hi havia criaderos d'aquest bestiar i que el que es sacrifica es de la mateixa mena que en les demás ciutats, amb la sola diferència que en elles, s'hi ven el xai al preu del xai, el cabrit al preu del cabrit, el mateix que el maltó, al mateix el bou i badella i que tan ací com en les demás poblacions els xais que s'hi maten son gairebé tots Mancegus o gallecs i per lo tant ben desprobeits de raó al mantenenir els preus els nostres carnisers.

De que baixi el preu de la carn deu tenir-ne cura el Senyor Batlle i per aixó si a ell recorreguerem i novament insistim desde el «Socialista», perquè els vehins de la nostra ciutat puguin trobar la carn sinó mes barata, que seria molt mes raonable, almenys al mateix preus que en les demás Ciutats de Catalunya i a mes a mes un altre cosa Senyor Batlle; lo que jo vaig dir-li, al visitar-lo, que no ens donguessin gat per llebra o sia cabrit per xai. Si no s'hi posa remei en tot s'hi tornarà.—J. L.

Quatre mots mal empleats

Vaig cometre un pecat i com el faritseu del cuento el preconitzo amb veu alta: Vaig llegir aquell paperot que s fa dir «El Banyoli». Feta la preparació deguda, exament de consciència amb el dolor corresponent, faig el propòsit ferm de no volguer pagar mai més aquells arrendaments abusius que fins avui ens imposaven aquells «atracsadors», espero resignat que en Macià m'imposi la penitència que ha d'esborrar la falta i que m'absolgui.

VA PELS AGRARIS

«Son encara uns quants per dissort (ja ho crec, per dissort seva) que segueixen

il·lusionats aquesta gent creient-se que les terres que conreuen seràn seves». Aixó vaig llegir-hi entre altres coses, escrites segurament per un pobre ric.

Malaguanyat temps que es perd ocupant-se del que diuen aquesta pobre gent.

L'estat present del camp pel que es veu vos fa l'afecte com si vos haguessin donat una purga Srs. del «Banyolí»! No vos espanteu que no passarà res. No vos faria un mal greu el govern si vos expropiés les terres; per vosaltres seria pitjor que vos les fessin treballar per viure, aixó vos espantaria i veieu molts de nosaltres que treballant-la anem sense camisa i les comprem de seda per posar-vos-les vosaltres, fa una pila d'anys que hi hem viscut resignats.

Ara lo que heu de fer es encomanar-vos a Deu, guanyar forses indulgències i jubileus, a fi de que els pagesos tornem al bon camí.

A llaurar-nos els camps, sembrar-los de nou que regada la terra amb la suor, l'anyada pròxima serà una benedicció del cel. Pregueu per nosaltres pecadors.

P. GES.

Clar i català

Els homes de «Renovació» que disposen d'arguments ben sòlids per aclarir l'afer de l'indemnicació als germans senyors Coromina, de la presa que tenen al riu Fluvià. Perquè no en parlen? Serà perquè hi sucen pa en aquest all-i-oli?

Ens creiem que la primitiva concessió de la presa, feta a dits senyors Coromina, era a títol de precari, i que si un dia es construís el pantà conegut de Crespià, que ja era projectat d'anys abans no tindrien dret a reclamació ni indemnificació de cap mena.

Nosaltres no envidiem ni odiam a ningú, lo que volem es que imperi la raó i la justícia, i que el benefici a uns hisendats es inhumà redundant en perjudici del poble.

Doncs endevant homes de «Renovació» vosaltres que sou puritans, parleu-ne amb l'extensió deguda d'aquest afer, que el poble os ho agrairà.

De Casa Ciutat

SESSIO DE 6 DE JULIOL

La celebren els Srs. Duran i Boixó presidits per l'Alcalde Sr. Masgrau i es prenen els següents acords:

Subscriure's per aquest any al Butlletí de l'Institut d'investigacions econòmiques de la Generalitat de Catalunya, per la quantitat de 150 ptes.; aprovar la distribució de cabals del mes de Juliol, tornar al Sr. Francesc Ralita, la fiança que tenia dipositada per l'arrendament que va finir el 30 de Juny, instal·lar un llum públic al carrer del President Macià i un altre al passeig de Prat de la Riba; concedir un permís d'obres a la Sra. Magdalena Aulina i aprovar el projecte de piscifactoria per a trametre'l a la Generalitat.

Bloc de notes

La sucursal que la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis te establerta en aquesta i durant el primer semestre d'aquest any, ha rebut per imposicions la quantitat de 1.377.202'73 ptes. i ha pagat en concepte de reintegres la suma de 872.626 '91 ptes. queden un saldo a favor de les imposicions de 504.575'82 ptes. Durant el mateix semestre ha obert 192 llibretes noves.

«RENOVACIO» LA POLITICA DE BENGALÉS

Es ben enigmàtica pero nosaltres hi afegirem que l'enigmatista en política en aquest poble no ens veuríem en cor de trovar-lo abandonament sino en el rengle dels homes de «Renovació».

PREGARIES QUE NO ARRIBARAN AL CEL

Aquets dies en moltes esglésies es fan plegàries perquè Deu torni a Espanya la pau i la tranquil·litat.

En totes les llars liberals es fan plegàries per tal que no torni aquesta pau que enyoren els catòlics.

UN CAS CURIOS

«El Banyoli» el número passat portava el retrat de Lenin. Ens va estranyar molt que un periòdic de la bona premsa portés aquestes cosses. A sota

del retrat deia «Lenin, el butxtí de Rússia». I més avall portava una quantitat de números de les víctimes. I perquè no poseu també el retrat de Mussolini i de Hitler i el número d'assassinats d'aquets en seguretat que resultarien ésser més butxins que en Lenin.

DATES CURIOSSES

«El Banyoli» portava noms de socialistes francesos i alemanys que son millonaris. Voleu dir senyors de «El Banyoli» que aquets noms de tants millions no son de bisbes o de cardenals?

Mireu-ho be i veureu que esteu equivocats.

UNA CONVERSA

Ara si que esteu contents els ciutadans de Banyoles. Perqué? Que no lleigeixes la premsa dretana local? No. Doncs ja t'ho explicaré; Ara la premsa dretana està fent una propaganda expatarrant i que tot marxa com una seda. No podia anar millor. Tots per un i un per tots. Diu que ara es farà un Club Natació espantant. Que dieu ara? Lo que sentiu. Veus no està mal pensat, es un edifici i tot es donar treball. Que no seria un edifici i donar treball canalitzant l'Estany i fent les Escoles? Si noi tens molta raó, i que es de molta transcendència.

Bueno company, un altre dia parlarem mes detingudament. Adeusiau.

UNA FESTA

Es comenta molt que avui es celebrarà una gran festa catòlica i que serà molt lluida. Que vagin amb compte que certs ciutadans no els hi hagin d'ajudar perquè sigui més lluida.

FESTA DELS XOFERS

Demà diumenge els xòfers d'aquesta ciutat celebraran la seva tradicional festa, havent contractat per amenitzar els actes, la Cobla Orquestrina THE MIKEY JAZZ.

CAMP DE LES PEDRERES

Avui els aficionats banyolins tindran ocasió d'admirar el formidable equip del C. D. Anglés, la vàiu indiscutible del qual no cal pas remarcar ja que es ben present en la memòria de tots el paper brillantíssim que féu en el passat Campionat i les meritòries actuacions que forní en el nostre camp.

EN CARTERA

Han quedat alguns articles per publicar per manca d'espai. Es publicaran en en número pròxim.

Impremta i Encuadernació LA BANYOLINA, Plaça de la Font 5